

Aan de fractie van VVD en CDA
t.a.v. de heer N. Kraut, mevrouw A. Stapel
en de heer D. van Luik

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Carin Brunenberg
c.brunenberg@nijmegen.nl
T 024 – 329 24 56

Ons kenmerk
VJ60, E23.001614

Datum 12 juni 2023
Onderwerp Beantwoording vragen ex artikel 39:
Kraken is geen recht, het is een misdrijf!

Geachte heer Kraut, mevrouw Stapel en de heer Van
Luik,

Op 24 mei 2023 heeft u schriftelijke vragen gesteld aan het college van burgemeester en wethouders respectievelijk de burgemeester over het plegen van misdrijven door de krakersgroep 'Jantien'. Met deze brief beantwoorden wij uw vragen.

1. Is de burgemeester het met de VVD en het CDA eens dat kraken naar zijn aard, zoals ook volgt uit het Wetboek van Strafrecht, een misdrijf is tegen de openbare orde en dit reeds direct ingrijpen, om een illegale kraakactie zo spoedig mogelijk te beëindigen, rechtvaardigt? Zo niet, waarom niet?

Ja, kraken is inderdaad een misdrijf en als zodanig zeer onwenselijk. Meteen ingrijpen wordt nagestreefd, maar blijkt juridisch niet altijd mogelijk. Uw vraagstelling lijkt de vraag op te werpen of kraaksituaties ook per definitie acute openbare verstoringen opleveren die meteen ingrijpen noodzakelijk maken op grond van bevoegdheden anders dan het strafrecht. Dat is echter niet het geval. Niet iedere kraaksituatie levert overlast op of is merkbaar in het openbare leven. In een dergelijk geval kan er geen sprake zijn van een openbare orde verstoring waartegen door de burgemeester opgetreden kan worden. In het verleden zijn er in uitzonderlijke gevallen, in het algemeen juist bij de beëindiging van zeer grootschalige kraaksituaties, bestuurlijke noodbevoegdheden aan de orde geweest. De vraag of een misdrijf, al dan niet een misdrijf tegen de openbare orde, op basis van het strafrecht zo spoedig mogelijk moet worden beëindigd is ter beoordeling van het Openbaar Ministerie, dat waar het opsporing en vervolging van strafbare feiten betreft ook het bevoegd gezag over de politie is.

Sinds de inwerkingtreding van de (initiatief)wet Handhaving kraakverbod per 1 juli 2022 is het niet meer nodig dat het Openbaar Ministerie eerst de uitslag van een kort geding (minimaal acht weken) afwacht, omdat door die wet de mogelijkheid is geopend voor de rechter-commissaris om op vordering van de Officier van Justitie een machtiging te geven voor ontruiming. De rechter-commissaris weegt daarbij o.a. de plannen van de

pandeigenaar en de noodzaak van snelle ontruiming af tegen het beschermde huisrecht van de krakers.

2. Is de burgemeester het met de VVD en het CDA eens dat kraken, naast het feit dat het een misdrijf is, ook maatschappelijk zeer onwenselijk is en ook dit reeds direct ingrijpen, om een illegale kraakactie zo spoedig mogelijk te beëindigen, rechtvaardigt? Zo niet, waarom niet?

Ja, alle misdrijven zijn maatschappelijk zeer onwenselijk, dus ook het misdrijf van artikel 138a. Zoals uit het antwoord op vraag 1 al blijkt, is het echter aan het Openbaar Ministerie om de situatie te beoordelen en een vordering in te dienen bij de rechter-commissaris waarin verzocht wordt om een machtiging tot ontruiming. Het is aan de rechter-commissaris om te beoordelen of de situatie een ontruimingsmachtiging rechtvaardigt.

3. Is de burgemeester het met de VVD en het CDA eens dat degene van wie het eigendom wordt gekraakt, slachtoffer is van een misdrijf en reeds om die reden moet worden beschermd door de overheid, o.a. door de kraakactie zo snel mogelijk te beëindigen? Zo niet, waarom niet?

Ja, deze pandeigenaar is slachtoffer van een misdrijf, maar zoals uit de vorige antwoorden al blijkt, is het de rechter-commissaris die alle belangen, waaronder het beschermde huisrecht van krakers en het eigendomsrecht van de eigenaar, afweegt op grond van de landelijke wetgeving. In gevallen waarin een eigenaar het pand reeds lange tijd leeg heeft laten staan en ook geen concrete plannen heeft voor gebruik van het pand, waardoor feitelijk enkel ontruimd wordt voor leegstand, en er ook geen sprake is van ernstige overlast voor de omgeving, is het voorzienbaar dat een rechter-commissaris geen machtiging zal afgeven.

4. Kan door het college worden aangegeven hoe zij de impact beoordeelt van het herhaalde kraken op ondernemers, inwoners en gebruikers van de binnenstad, het vestigingsklimaat en de uitstraling die het kraken heeft op de bezoekers van de binnenstad?

Hoewel kraaksituaties onwenselijk zijn, is naar ons oordeel de impact beperkt, zolang de kraakacties een rustig en vredelievend karakter hebben en geen ernstige overlast veroorzaken.

5. Kan de burgemeester aangeven welke acties door hem en/of de gemeente en/of de politie en/of het OM zijn ondernomen om de illegale kraakactie aan Broerstraat zo spoedig mogelijk te beëindigen? Kan daarbij ook worden aangegeven waarom deze acties tot op het moment van het schrijven van deze vragen, niet succesvol zijn gebleken waardoor het plegen van het misdrijf doorgaat?

Zoals uit de voorgaande antwoorden al blijkt is aan de burgemeester in het bijzonder of aan de gemeente in het algemeen geen wettelijke bevoegdheid toegekend met betrekking

tot kraken. Krakers moeten derhalve door een gemeente gezien worden als reguliere bewoners en ook als zodanig behandeld.

De acties die politie en OM ondernomen hebben of gaan ondernemen liggen in het strafrechtelijke traject, waarover derhalve in dit kader geen uitspraken kunnen worden gedaan.

Hoewel er geen gemeentelijke bevoegdheid bestaat ten aanzien van het kraken als misdrijf, betekent dat niet dat we niet samen met politie en Openbaar Ministerie kunnen bezien of er meer mogelijk is op het gebied van preventie en vroegsignalering ten aanzien van leegstaande panden.

6. Zover bij ons bekend is door het OM bij de recente kraakacties niet overgegaan tot vervolging. Klopt dit? Zo ja, in hoeverre is de burgemeester gekend in deze niet-vervolgen beslissing? Is de burgemeester bereid in het driehoeksoverleg de wenselijkheid van vervolging van de krakers te bespreken, mede in het licht van de recidive en de strafverzwarende omstandigheid dat het kraken in vereniging plaatsvindt? Is de burgemeester daarnaast bereid in de driehoek aan te dringen op een onderzoek naar de (leden van de) groep Jantien, nu deze groep in vereniging misdrijven pleegt, zoals bedoeld in artikel 140 van het Wetboek van Strafrecht?

Of het OM overgaat tot vervolging is strafrechtelijke informatie en daarover kan in dit kader geen informatie worden verstrekt. Dat er in de meest recente kraaksituatie (nog) geen ontruimingsmachtiging is afgegeven, mag blijken uit het feit dat er nog geen ontruiming heeft plaatsgevonden. Kraken kan in een driehoeksoverleg worden besproken met betrekking tot de gevolgen die kraaksituaties hebben of kunnen hebben op de openbare orde. De voortgang met betrekking tot het strafrechtelijke proces kan daarbij relevant zijn en in dat kader besproken worden met de driehoekspartners. Zoals eerder genoemd is het vooral de beëindiging van een kraaksituatie die openbare orde-consequenties heeft waardoor mogelijk burgemeestersbevoegdheden en –verantwoordelijkheden aan de orde kunnen komen. Ook ieders inzet om herhaling of snelle interventie mogelijk te maken zijn onderwerp van gesprek. In dit kader zal krakersgroep Jantien onderwerp van gesprek blijven in de gezagsdriehoek.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester